

Suvestinė redakcija nuo 2023-07-06

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2009, Nr. [46-1857](#), i. k. 1092250ISAK000V-269

Nauja redakcija nuo 2023-07-06:

Nr. [V-771](#), 2023-07-05, paskelbta TAR 2023-07-05, i. k. 2023-14046

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 45:2023 „GYDYTOJAS VAIKŲ
ODONTOLOGAS“ PATVIRTINIMO**

2009 m. balandžio 15 d. Nr. V-269

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo 2 straipsnio 14 dalimi:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 45:2023 „Gydytojas vaikų odontologas“ (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ALGIS ČAPLIKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2009 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. V-269
(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2023 m. liepos 5 d. įsakymo Nr. V-771
redakcija)

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 45:2023 GYDYTOJAS VAIKŲ ODONTOLOGAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos medicinos norma MN 45:2023 „Gydytojas vaikų odontologas“ (toliau – Lietuvos medicinos norma) nustato gydytojo vaikų odontologo teises, pareigas ir kompetenciją.

2. Lietuvos medicinos norma yra privaloma visiems gydytojams vaikų odontologams, dirbantiems Lietuvoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.

3. Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

3.1. **Gydytojas vaikų odontologas** – gydytojas odontologas, įgijęs gydytojo vaikų odontologo profesinę kvalifikaciją.

3.2. **Gydytojo vaikų odontologo praktika** – gydytojo vaikų odontologo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją atliekama asmens sveikatos priežiūra.

3.3. **Vaikų odontologinė priežiūra** – asmens sveikatos priežiūros dalis, apimanti vaikų burnos ir veido ir žandikaulių sistemos ligų profilaktiką, diagnostiką ir gydymą bei dantų protezavimą.

3.4. Kitos Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

4. Gydytojo vaikų odontologo profesinė kvalifikacija yra įgyjama baigus vientisąsias universitetines odontologijos studijas bei vaikų odontologijos rezidentūrą. Užsienyje įgyta gydytojo vaikų odontologo profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir kitų profesinių kvalifikacijų pripažinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Teisę verstis gydytojo vaikų odontologo praktika turi asmuo, įgijęs gydytojo vaikų odontologo profesinę kvalifikaciją ir turintis galiojančią odontologijos praktikos licenciją verstis odontologijos praktika pagal gydytojo vaikų odontologo profesinę kvalifikaciją.

6. Gydytojas vaikų odontologas verčiasi gydytojo vaikų odontologo praktika Lietuvoje tik asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią asmens sveikatos priežiūros veiklos licenciją, suteikiančią teisę teikti vaikų odontologijos paslaugas ir (ar) kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias, pagal teisės aktų reikalavimus, kartu su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais turi teikti gydytojas vaikų odontologas.

7. Gydytojas vaikų odontologas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su sveikatos priežiūros ir kitais specialistais.

8. Gydytojas vaikų odontologas vadovaujasi gydytojo vaikų odontologo praktika, asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, Lietuvos medicinos norma, asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS TEISĖS

9. Gydytojas vaikų odontologas turi teisę:

9.1. verstis gydytojo vaikų odontologo praktika Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

9.2. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymo Nr. 112 „Dėl Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

9.3. išduoti medicininius ar sveikatos pažymėjimus (pažymas) sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

9.4. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

9.5. atsisakyti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja gydytojo odontologo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

9.6. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;

9.7. gauti darbui būtiną informaciją apie gydomus ir konsultuojamus pacientus Lietuvos Respublikos teisės aktų, reguliuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

9.8. vykdydamas Lietuvos medicinos normoje nurodytą veiklą, tvarkyti paciento asmens duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka;

9.9. teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas pagal gydytojo odontologo kompetenciją, nustatytą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. lapkričio 5 d. įsakyme Nr. V-1252 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 42:2023 „Gydytojas odontologas“ patvirtinimo“.

10. Gydytojas vaikų odontologas turi ir kitų teisių, nustatytų kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą.

III SKYRIUS PAREIGOS

11. Gydytojas vaikų odontologas privalo:

11.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą;

11.2. pagal savo kompetenciją, nurodytą Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje verčiasi gydytojo vaikų odontologo praktika, licenciją tirti, diagnozuoti ir gydyti ligas, būkles bei sveikatos sutrikimus, rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos priemones bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

11.3. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais siųsti pacientą konsultotis ir (ar) gydytis pas atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

11.4. bendradarbiauti su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais, dalyvaujančiais atliekant tyrimo, diagnostikos ir gydymo veiksmus;

11.5. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

11.6. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Specialisto spaudos numerio suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

11.7. pagal kompetenciją vykdyti privalomąsias sveikatos programas;

11.8. laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia; kitiems asmenims

ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka;

11.9. tobulinti profesinę kvalifikaciją sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

11.10. laikytis licencijuojamos gydytojo vaikų odontologo veiklos sąlygų;

11.11. tvarkyti gydytojo vaikų odontologo praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

11.12. paaiškinti gydytojo vaikų odontologo praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

11.13. taikyti Lietuvos Respublikoje tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

11.14. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis. Užtikrinti, kad medicinos priemonės būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone pateikiama informacija;

11.15. informuoti teisėsaugos institucijas apie visus atvejus, kai į sveikatos priežiūros įstaigą kreipiasi arba pristatomas asmuo, kurio gyvybei kelia pavojų padaryti kūno sužalojimai, taip pat asmuo, kurio gyvybei pavojus negresia, tačiau jam padarytos durtinės, pjautinės, šautinės ar dėl sprogimo atsiradusios žaizdos arba kitokio pobūdžio kūno sužalojimai, kurie gali būti susiję su nusikaltimu;

11.16. informuoti Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ar policijai apie vaiko elgesį, keliantį pavojų jo sveikatai ar gyvybei, arba apie likusius be tėvų globos nepilnamečius vaikus ar būtinumą ginti nepilnamečių teises ir teisėtus interesus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme ir kituose teisės aktuose, reguliuojančiuose šiame punkte nurodytos informacijos teikimą, nustatyta tvarka;

11.17. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

12. Gydytojo vaikų odontologo kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, kuriuos jis įgyja baigęs gydytojo vaikų odontologo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgdamas į nuolatinę medicinos mokslo ir praktikos pažangą.

13. Gydytojas vaikų odontologas turi žinoti:

13.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

13.2. sveikatos teisės pagrindus;

13.3. sveikatos draudimo pagrindus;

13.4. medicinos statistikos pagrindus;

13.5. asmens duomenų apsaugos principus.

14. Gydytojas vaikų odontologas turi mokėti naudotis informacinėmis ir ryšio technologijomis.

15. Gydytojas vaikų odontologas turi išmanyti:

15.1. saugos darbe reikalavimus;

15.2. medicinos etikos ir deontologijos pagrindus;

15.3. bendruosius sveikatos priežiūros organizavimo principus;

15.4. vaikų organizmo anatomiją, fiziologiją, histologiją, patologiją, biomechaniką, mikrobiologiją ir kitus bendrosios medicinos pagrindus;

15.5. vaikų burnos gleivinės embriologiją, anatomiją, fiziologiją, mikrobiologiją, bei amžiaus ir lyties ypatybes;

15.6. vaikų psichologijos ypatumus, dažniausius psichikos sutrikimus, sveiko ir sergančio vaiko bei jo artimųjų psichologiją;

15.7. vaikų burnos ertmės ligų prevenciją, etiologiją, patogenezę, simptomatiką ir diagnostiką, konservatyvaus ir operacinio gydymo indikacijas ir kontraindikacijas, gydymo ir profilaktikos metodus;

15.8. gydytojo vaikų odontologo gydomų ligų, būklių ir sveikatos sutrikimų rizikos veiksnius bei antrinės profilaktikos principus;

15.9. būtiniosios pagalbos organizavimo Lietuvoje tvarką;

15.10. vaikų reabilitacijos, ilgalaikio stebėjimo principus;

15.11. vaikų odontologijoje naudojamų vaistinių preparatų ir medicinos priemonių veikimą, jų šalutinį poveikį, sukeliamas komplikacijas;

15.12. sveikatinimo veiklos organizavimo pagrindus, sveikatinimo veiklos būtinąsias sąlygas, odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigos veiklos organizavimo, vykdymo teisinius pagrindus;

15.13. vaikų odontologinių ligų profilaktikos organizavimo tvarką, sveikatinimo ir profilaktinių priemonių taikymo kriterijus;

15.14. biomedicininį tyrimų etikos reikalavimus, audinių paėmimo diagnostikos ir gydymo tikslams pagrindus, sąlygas ir tvarką;

15.15. vaikų dantų protezavimo indikacijas, dantų protezų parinkimo kriterijus, racionalaus protezavimo planavimą, dantų protezavimo pagrindus, pagrindinius ortodontinio gydymo būdus;

15.16. vaikų dantų anatomiją, jų vystymosi, dygimo ir kaitos ypatumus;

15.17. vaikų burnos ligų gydymo komplikacijas;

15.18. vaikų infekcines ir paveldimas ligas, susijusias su burnos patologija;

15.19. bendrines vaikų ligas ir būkles;

15.20. vaikų, sergančių bendrinėmis ligomis, odontologinio gydymo ypatumus;

15.21. vaikų, turinčių fizinę ir (arba) psichikos negalią, odontologinio gydymo ypatumus;

15.22. ekstremalias organizmo būkles ir kaip elgtis jų metu (suteikti pagalbą);

15.23. anafilaksinio šoko gydymo principus;

15.24. odontologinių ligų epidemiologijos pagrindus;

15.25. vaikų dantų gydymo baimės įvertinimo būdus, jos valdymo metodus;

15.26. vaikų elgesio valdymą dantų gydymo metu;

15.27. vaikų odontologinio gydymo plano sudarymo metodiką;

15.28. stipriai pažeistų vaikų dantų restauracijos principus;

15.29. ortodontinio gydymo indikacijas;

15.30. vietos dantų lanke nuolatiniais dantims užlaikymo ir vaikų dantų protezavimo indikacijas;

15.31. vaikų dantų ėduonies rizikos laipsnių nustatymo metodiką;

15.32. vaikų dantų gydymo atlikus bendrąją nejautrą indikacijas;

15.33. vaikų dantų endodontinio gydymo komplikacijas, jų gydymo galimybes;

15.34. profilaktinį fluoro poveikį, jo veikimo mechanizmą, terapines ir toksines fluoro dozes;

15.35. apsinuodijimo fluoru simptomus ir pirmosios pagalbos suteikimo principus;

15.36. sedacijos ir bendrosios nejautros vaikų odontologijoje indikacijas, kontraindikacijas bei atlikimo technikos principus.

16. Gydytojas vaikų odontologas turi gebėti:

16.1. dirbti savarankiškai ir komandoje su kitais specialistais;

16.2. bendrauti su pacientu ir jo artimaisiais;

16.3. surinkti ir įvertinti anamnezę ir objektyviai ištirti pacientą;

16.4. parengti profilaktikos programą, skirtą asmeniui, parinkti ir taikyti profilaktikos metodus bei profilaktikos priemones, mažinančias burnos ligų paplitimą;

16.5. vertinti pasirinktų burnos ligų profilaktikos programų ir metodų efektyvumą;

16.6. pagal kompetenciją mokėti vertinti atliekamus laboratorinius, morfologinius, radiologinius ir kitus tyrimus;

16.7. naudoti patvirtintus dantų, veido ir žandikaulių srities ligų diagnostikos ir gydymo protokolus ir metodikas;

16.8. nustatyti galimas odontologinių ligų ankstyvasias komplikacijas ir būkles, keliančias pavojų ar grėsmę asmens sveikatai arba gyvybei;

16.9. parengti burnos ligų profilaktikos programų projektus įvairioms vaikų amžiaus grupėms, organizuoti burnos ligų profilaktikos programas ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklose ir analizuoti vaikų burnos būklės tyrimo rezultatus;

16.10. taikyti vaikams profilaktikos metodus pagal dantų ėduonies rizikos laipsnius;

16.11. vertinti vaikų burnos higienos būklę pagal atitinkamus indeksus;

16.12. nustatyti vaikų dantų karieso paplitimą ir intensyvumą, vertinti vaikų periodonto būklę Pasaulio sveikatos organizacijos rekomenduojamais indeksais;

16.13. nustatyti galimas vaikų burnos ligų ankstyvasias komplikacijas ir būkles, keliančias pavojų ar grėsmę vaiko sveikatai arba gyvybei;

16.14. suteikti pagalbą esant ekstremalioms organizmo būklėms (ištikus bronchinės astmos, hipoglikemijos, epilepsijos priepuoliams, ūmiai apsinuodijus fluoro preparatais ir kt.) ir kitoms būklėms, kurios negydomos gali tapti pavojingos gyvybei;

16.15. atlikti premedikaciją;

16.16. teikti vaikų odontologines paslaugas sedacijos ir bendrosios anestezijos sąlygomis įstaigoje, teikiančioje anesteziologijos ir reanimatologijos asmens sveikatos priežiūros paslaugas;

16.17. atlikti vietinę nejautrą;

16.18. atlikti vaikų dantų okliuzinių paviršių korekciją, pašlifuoti dantis, naudoti profilaktinius ortodontinius aparatus, aktyvuoti nuimamus aparatus bei įtvartus;

16.19. atlikti dantų diagnostinį radiologinį tyrimą, dantų radiogramą ir įvertinti jų eigą bei rezultatus;

16.20. diagnozuoti ir gydyti sudėtingas vaikų dantų traumas;

16.21. taikyti celiulioidinius ir standartinius plieno ir cirkonio vainikėlius vaikų pieninių dantų restauracijai, esant indikacijoms atlikti nuolatinio danties protezavimą;

16.22. esant indikacijoms šalinti vaikų pieninius dantis ir atlikti nuolatinio danties rovimą;

16.23. paruošti vaiko burną profesionalioms profilaktikos procedūroms ir atlikti vaikų burnos ligų profilaktikos procedūras;

16.24. gydyti vaikų, sergančių sunkiomis bendrinėmis ligomis, burnos ligas;

16.25. naudoti etiškai ir medicinškai priimtinus vaikų elgesio kontrolės būdus;

16.26. analizuoti mokslinio tyrimo duomenis ir juos pritaikyti praktinėje veikloje.

17. Gydytojas vaikų odontologas, turintis Vilniaus universiteto ar Lietuvos sveikatos mokslų universiteto išduotą pažymėjimą, patvirtinantį, kad yra baigęs bendrai abiejų universitetų nustatytos trukmės ir turinio mokymo programą apie sąmonės neslopinančios sedacijos atlikimą, arba baigęs vientisąsias universitetines odontologijos studijas, kurių metu buvo mokoma atlikti sąmonės neslopinančią sedaciją, arba dirbantis įstaigoje, teikiančioje anesteziologijos ir reanimatologijos asmens sveikatos priežiūros paslaugas, gali teikti vaikų odontologines paslaugas taikydamas sąmonės neslopinančią sedaciją.

18. Gydytojas vaikų odontologas pagal savo kompetenciją turi diagnozuoti ir gydyti šias vaikų dantų ligas:

18.1. dantų raidos ir dygimo sutrikimus;

18.2. ankstyvą, aktyvų, daugybinį vaikų dantų kariesą;

18.3. kitas nekariozines vaikų kietųjų danties audinių ligas (emalio ir dentino defektus, erozijas, abfrakcijas, abrazijas, fluorozę, hipoplaziją);

18.4. vaikų pulpos ir periapikalių audinių ligas, esant nesuformuotai šakniai ir neužsidariusiai šaknies viršūnei, kai sąkandis yra pieninis, mišrus ar nuolatinis;

18.5. vaikų gingivitus ir periodontitus;

18.6. vaikų veido žandikaulių srities uždegimus (periodontinę, endosalinę ir subperiostinę uždegimo išplitimo fazes);

18.7. vaikų seilių liaukų patologiją;

18.8. vaikų burnos gleivinės ligas;

18.9. vaikų lūpų ligas;

- 18.10. vaikų liežuvio ligas;
 - 18.11. priešvėžį vaikų burnoje ir veido žandikaulių sistemoje;
 - 18.12. vaikų dantų traumas.
-

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-771](#), 2023-07-05, paskelbta TAR 2023-07-05, i. k. 2023-14046

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. balandžio 15 d. įsakymo Nr. V-269 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 45:2009 „Gydytojas vaikų odontologas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ pakeitimo